

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN THỊ HƯƠNG

**TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ THU, CHI NGÂN SÁCH
TẠI THÀNH PHỐ UÔNG BÍ, TỈNH QUẢNG NINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

THÁI NGUYÊN - 2013

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN THỊ HƯƠNG

**TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ THU, CHI NGÂN SÁCH
TẠI THÀNH PHỐ UÔNG BÍ, TỈNH QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. VŨ HÙNG CƯỜNG

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong Luận văn này do tôi thu thập là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ bất kỳ một luận văn, luận án nào.

Tôi xin cam đoan các thông tin trích dẫn trong Luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Hương

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành Luận văn, tôi đó nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của các cơ quan, các cấp lãnh đạo và các cá nhân. Tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn và kính trọng tới các tập thể, cá nhân đã tạo điều kiện, giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, Khoa Sau Đại học - Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh, các thầy, cô giáo đã giảng dạy, trang bị cho tôi những kiến thức quý báu để tôi hoàn thành Luận văn.

Tôi xin trân trọng gửi lời cảm ơn tới UBND thành phố Uông Bí, Chi cục Thuế thành phố Uông Bí, Phòng Tài chính - Kế hoạch thành phố Uông Bí và các tập thể, cá nhân liên quan đã giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thu thập số liệu để hoàn thiện luận văn.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo hướng dẫn TS. Vũ Hùng Cường đã tận tình chỉ đạo, trực tiếp hướng dẫn tôi trong quá trình nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Tôi xin cảm ơn gia đình, bạn bè, cùng các bạn học viên Cao học Quản lý Kinh tế khóa K8C đã động viên, chia sẻ, giúp đỡ tôi nhiệt tình để tôi hoàn thiện Luận văn này.

Ngày 19 tháng 6 năm 2013

HỌC VIÊN

Nguyễn Thị Hương

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học của Luận văn.....	3
5. Kết cấu của luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ KHOA HỌC VỀ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC VÀ QUẢN LÝ THU, CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC Ở CẤP HUYỆN	4
1.1. Lý luận chung về NSNN và quản lý thu, chi ngân sách Nhà nước	4
1.1.1. Một số khái niệm cơ bản.....	4
1.1.2. Vai trò của quản lý thu, chi ngân sách Nhà nước	10
1.2. Một số lý luận cơ bản về NSNN cấp huyện và quản lý NSNN cấp huyện.....	13
1.2.1. Ngân sách nhà nước cấp huyện.....	13
1.2.2. Quản lý ngân sách cấp huyện.....	15
1.2.3. Hệ tiêu chí đánh giá hiệu quả công tác thu, chi NS địa phương	21
1.3. Cơ sở thực tiễn của quản lý thu, chi NSNN.....	21
1.3.1. Các qui định của Nhà nước đối với quản lý thu, chi ngân sách nhà nước ở cấp huyện.....	21
1.3.2. Kinh nghiệm của một số quốc gia trên Thế giới.....	21
1.3.3. Kinh nghiệm quản lý ngân sách của một số địa phương ở Việt Nam	25
1.3.4. Một số bài học kinh nghiệm rút ra trong quản lý thu, chi ngân sách Nhà nước đối với thành phố Uông Bí.....	27

Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI	30
2.1. Phương pháp nghiên cứu đề tài	30
2.1.1. Các câu hỏi nghiên cứu	30
2.1.2. Phương pháp luận	30
2.1.3. Phương pháp thu thập thông tin	30
2.1.4. Phương pháp xử lý thông tin	31
2.1.5. Phương pháp phân tích thông tin	31
2.1.6. Phương pháp chuyên gia	31
2.1.7. Phương pháp Phân tích Thuận lợi, khó khăn, cơ hội, thách thức (SWOT)	32
2.2. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	32
Chương 3: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU, CHI NGÂN SÁCH THÀNH PHỐ UÔNG BÍ GIAI ĐOẠN 2009 - 2011	34
3.1. Đặc điểm tình hình cơ bản của thành phố Uông Bí	34
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	34
3.1.2. Đặc điểm về kinh tế thành phố Uông Bí	34
3.2. Thực trạng công tác quản lý NSNN ở thành phố Uông Bí từ năm 2009 đến năm 2011	36
3.2.1. Thực trạng công tác quản lý và điều hành ngân sách Thành phố Uông Bí ...	36
3.2.2. Thực trạng công tác thu Ngân sách	37
3.2.3. Thực trạng công tác chi ngân sách	44
3.2.4. Tình hình cân đối ngân sách	49
3.2.5. Công tác lập dự toán Ngân sách, quyết toán Ngân sách và thanh kiểm tra ngân sách cấp xã, phường ở Thành phố Uông Bí	54
3.3. Đánh giá chung về công tác quản lý thu, chi ngân sách của Thành phố Uông Bí giai đoạn 2009 - 2011	56
3.3.1. Phân tích thuận lợi, khó khăn của Thành phố Uông Bí trong thực hiện công tác thu, chi NSNN thời gian qua	56
3.3.2. Thành công, hạn chế trong công tác quản lý thu ngân sách	58
3.3.3. Thành công, hạn chế trong công tác quản lý chi ngân sách	63
3.3.4. Phân tích cơ hội, thách thức đối với việc nâng cao hiệu quả công tác quản lý thu, chi NSNN trên địa bàn Thành phố Uông Bí giai đoạn tới	72

3.3.5. Các nhân tố ảnh hưởng đến hiệu quả công tác thu, chi ngân sách cấp huyện.....	74
Chương 4: MỘT SỐ GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ THU, CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC Ở THÀNH PHỐ UÔNG BÍ.....	76
4.1. Phương hướng phát triển kinh tế - xã hội thành phố Uông Bí đến năm 2020 và yêu cầu đối với việc tăng cường công tác quản lý thu, chi NSNN trên địa bàn ..	76
4.1.1. Quan điểm phát triển.....	76
4.1.2. Mục tiêu phát triển.....	77
4.2. Quan điểm tăng cường quản lý thu, chi ngân sách nhà nước ở thành phố Uông Bí.....	78
4.2.1. Tăng cường quản lý thu, chi ngân sách nhà nước phải dựa vào chủ trương và mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của thành phố.....	78
4.2.2. Tăng cường quản lý thu ngân sách nhà nước phải dựa trên đa dạng hóa và khai thác các nguồn thu.....	78
4.2.3. Tăng cường quản lý chi ngân sách nhà nước phải thực hiện bố trí các khoản chi hợp lý, kiểm tra, kiểm soát tốt công tác chi ngân sách.....	79
4.2.4. Tăng cường quản lý thu, chi ngân sách Nhà nước phải xuất phát từ tổ chức tốt bộ máy quản lý thu, chi ngân sách Nhà nước:.....	79
4.3. Các giải pháp chủ yếu nhằm tăng cường quản lý thu, chi ngân sách nhà nước thành phố Uông Bí.....	79
4.3.1. Đổi mới công tác quản lý thu Ngân sách.....	79
4.3.2. Đổi mới công tác quản lý chi ngân sách.....	83
4.3.3. Tăng cường chất lượng công tác lập, quản lý điều hành và quyết toán NSNN.....	86
4.4. Một số kiến nghị.....	88
4.4.1. Đối với Chính phủ, Bộ Tài chính.....	88
4.4.2. Đối với Tỉnh ủy, UBND tỉnh Quảng Ninh.....	89
4.4.3. Đối với UBND thành phố Uông Bí.....	90
KẾT LUẬN.....	94
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	96
PHỤ LỤC.....	100

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CHỮ VIẾT TẮT	CHỮ VIẾT ĐẦY ĐỦ
DNTN	Doanh nghiệp tư nhân
HĐND	Hội đồng nhân dân
NQD	Ngoài quốc doanh
NS	Ngân sách
NSDP	Ngân sách địa phương
NSNN	Ngân sách Nhà nước
TNDN	Thuế thu nhập doanh nghiệp
XDCSHT	Xây dựng cơ sở hạ tầng
UBND	Ủy ban nhân dân
XDCB	Xây dựng cơ bản
CNH - HĐH	Công nghiệp hoá - Hiện đại hóa
KBNN	Kho bạc Nhà nước
QLNN	Quản lý Nhà nước
KTXH	Kinh tế xã hội

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Thu - Chi Ngân sách năm 2005 - 2011	35
Bảng 3.2: Tổng hợp thu ngân sách thành phố uông bí giai đoạn 2009 - 2011	39
Bảng 3.3: Tổng hợp chi ngân sách thành phố Uông Bí giai đoạn 2009 - 2011...	45
Bảng 3.4: Cân đối quyết toán ngân sách địa phương năm 2009 - 2011	50
Bảng 3.5: Số thuế còn nợ năm 2011 của các đơn vị trên địa bàn thành phố Uông Bí	59
Bảng 3.6: Thống kê một số công trình chưa thanh toán hết	65
Bảng 3.7: Thống kê tình trạng chi sai nội dung	65

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1. Biểu đồ thu - chi ngân sách năm 2009-2011.....	53
--	----

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài

Ngân sách Nhà nước (NSNN) là bộ phận trọng tâm cấu thành quan trọng nhất của nền tài chính nhà nước, là nguồn lực để bảo đảm thực hiện các chức năng, nhiệm vụ của Nhà nước và phát triển quốc gia. Vì vậy, quản lý thống nhất nền tài chính quốc gia, xây dựng NSNN lành mạnh, củng cố kỷ luật tài chính, sử dụng tiết kiệm, có hiệu quả tiền của của Nhà nước, tăng tích lũy để thực hiện công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa, đáp ứng yêu cầu phát triển KT-XH, nâng cao đời sống nhân dân, bảo đảm quốc phòng, an ninh, đối ngoại là yêu cầu quan trọng trong quản lý kinh tế của các quốc gia.

NSNN là một khâu quan trọng trong điều tiết kinh tế vĩ mô. Ngân sách cấp huyện, thị, thành phố là một bộ phận cấu thành NSNN, là công cụ để chính quyền cấp huyện, thị, thành phố thực hiện các chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn trong quá trình quản lý kinh tế xã hội, an ninh - quốc phòng. Luật NSNN năm 2002 là cơ sở pháp lý cơ bản để tổ chức quản lý NSNN nói chung và ngân sách cấp huyện nói riêng nhằm phục vụ cho công cuộc đổi mới đất nước.

Uông Bí là một thành phố nằm ở phía Tây của tỉnh Quảng Ninh, Việt Nam, cách Hà Nội khoảng 120 km. Nằm dưới chân dãy núi Yên Tử và giáp sông Đá Bạc. Thành phố bao gồm 10 phường và 1 xã. Dân số thành phố Uông Bí có hơn 17 vạn người, hơn 90% là dân tộc kinh. Người Dao tập trung ở xã Thượng Yên Công. Các dân tộc Tày, Sán Dìu, Hoa ở rải rác trong vùng núi phía bắc.

Thành phố Uông Bí nổi tiếng với nền công nghiệp khai thác than, Uông bí là cái nôi của công nghiệp sản xuất điện năng. Hiện nay trên địa bàn Uông Bí có 1 khu công nghiệp với diện tích 13.000m², nhiều khu công nghiệp vừa và nhỏ khác, với tổng diện tích tự nhiên là 256,3 km², dân số địa bàn 157.799 người; Tỷ lệ lao động phi nông nghiệp nội thị là 90,7%. Tốc độ tăng trưởng kinh tế bình quân trong 5 năm trở lại đây là 17%/năm và thu nhập bình quân đầu người là 1.465 USD/ người/ năm.

Trong 2 năm đầu tiên từ thị xã nâng cấp trở thành thành phố Uông Bí (từ năm 2011), thành phố Uông Bí đã đạt tổng thu ngân sách hàng năm vượt 20% đến 80%